

# ЖАМҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган



1998 йил 18 декабрь жума  
Сотувда эркин нархда  
№ 248 (2029)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

## МАҲСУЛОТ ҲАЖМИ КЎПАЙМОҚДА

Шўртан газ конларида шу йилнинг 11 ойида маҳсулот ишлаб чиқариш режаси ортиғи билан бажарилиб, 18 миллиард 768 миллион кубометр табиий газ қазиб олинди. Олтингувурт ишлаб чиқариш ҳажми икки баравар ўсди. Айни пайтда Шўртан газ конлари бошқармасида сувоштирилган газ ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун муайян чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

А.ТАЙПАТОВ,  
Ў.А. МУХБИРИ

## МОЛДОВА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА РАСМИЙ ТАШРИФИ БОШЛАНДИ



лама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Молдова ҳукуматларaro қўшма комиссиясининг мажлиси ҳам бўлиб ўтди. Унда икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини ошириш ва бу борада мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Мажлис ниҳоясида Ўзбекистон билан Молдова ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш, ўзаро экспорт-импорт операцияларида эгри солиқ ундириш тамойиллари, ҳуқуқий ахборот алмашиш, икки давлат адлия вазирликлари ўртасида ҳамкорликни оид ҳужжатлар имзоланди.

17 декабрь куни Молдова Республикаси Президенти Петру Лучински расмий ташриф билан Ўзбекистонга келди. Тошкент аэропортида олий мартабали меҳмонни Ўзбекистон

Бош вазири Ўткир Султонов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди. Шу кунги Дўрмон қароргоҳида Молдова Президентини расмий кутиб олиш маросими бўлди. Маросимдан сўнг Ўзбекистон Президенти Ислам Каримов билан Молдова Президентини Петру Лучинскининг якка-якка суҳбати бошланди. Мулоқот чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги му-

носабатларнинг бугунги аҳволи, ўзаро иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш, шунингдек халқаро сийасатдаги долзарб масалалар ҳурсуҳбати сўз борди.

Қароргоҳда икки томон-

ларини бир нарса ни ўйлади. Шулар бугун ҳаққини унинг бориб, телевизор кўришармикин? Президентимизнинг маррасини эшитармикин? Ўзбекистоннинг бугун халқаро ҳам-жамиятига ўрни, нуфузи нақадар юксалиб бораётгани, мамлакатимизда ислоҳотларнинг ўзгаришлар рўй бераётганини билармикинлар? Шундай аниқ юксалишларга нега меннинг ҳиссам бўлмаслиги керак, деб ўйлашармикин?

Афсуски, Президентимиз, ҳукуматнинг собиқ аъзоларидан бирини кўйиб мисол келтир-гани каби, уларнинг ҳам ўйла-ша, ўйлаб туриб қўйилган вақт-лари йўқ.

Ватанга, миллатга, халққа фидойи бўлишга аризамаган, унинг оғир қунарига ярамаган фарзанд ҳам фарзандми?

Юрта, унинг туғилган-яшган-шига, тарихий ҳисса қўйишга, тарихий ҳисса қўйишга, қўйишга қўйишга бўлиб турган фуқаро ҳам фуқароми?

Эй фароғлиги, юрт ободлиги учун курашган ўрта калкиннинг ризқини тун қилаётган, буржак бурчакларда ўз фароғатини кўлаб шайтаган нафс бандалари ҳам инсонми ахир?

Энди ўзини ўйлаб кўринг. Самарқанд ва Навоий вилоятларидаги анжуманларнинг ҳовури совуб улгурмасдан Тошкент вилоятида яна шундай бир сессия курашди. Юртбошимиз яна маъруза қилди, одамларни суҳбатга тортиб, улардан фикр сўради, кўйиниб-кўйиниб гапирди. Ҳар ушбу вилоят сессияларидаги маърузаларга эътибор билан қараганимиз, бир мантиқ, бир мантиқ қилиб ил бўлиб ўтди: **Дўннатинг бўлиши, Ватанга, миллатга ва халққа фидоикорларга ҳизмат қилиш, шу юрт, шу мамлакатни кўриш, шу юртнинг интилуни, халқ инсонини — олий маънавияти.**

Зотан, инсон учун, шу юрт фуқаролари учун бундан ҳам ортук бахт, бундан ҳам зиёда фазилат бўлмасми? Дўннатинг ўзи нима? Йилмон ва эътиқоннинг поклиги, покликнинг ўзи нима? Эътиқон эмасми? Тасовуфки, Раймон афғалчига йймону Қуроловча эътиқодлар ҳам бўлар экан дунёда. Улар дунё йитиб нима топишди? Халқнинг нафратини, ланятини? Сессияда кўни кўрган оқоқол Жўра ака Хонназаров ниҳоятда баъзи гапларни айтиди. «Савоб — дунёга эътиқод. Мен ота-онамнинг гапларидан ана шундай маъно уқдим ва биринанга хатирчилик дўстим Зейнабдан Қўзғанининг бир ҳикояси эдимга тушди.

Мазлумки, адвокатнинг асосий мақсади инсонларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш, уларга мунтазам ҳуқуқий ёрдам кўрсатишдан иборат. Президентимиз Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 6 йиллиги кўнига бағишланган тантанали маросимда айтиб ўтганидек, «одамлар фақатгина судга иши тушганда эмас, балки қўндалар хизматидан, уларнинг маънавияти ва тавсияларидан фойдалана оладиган бўлишлари керак. Адвокат ўз ҳимоясига олган шахс иштирокидаги ўтказилган тергов ҳаракатларига қатнашиши мумкин. Гувоҳлар, жабрланувчи ёки бошқа тергов иштирокчилари билан бўлган тергов ҳаракатларига терговчи монелик қилиб, рухсат берма-

## ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Макроиктисодий ва статистика вазирлигида қишлоқ хўжалиги корхоналари санация масалалари бўйича ҳукумат комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисни республика Бош вазирининг ўринбосари, комиссия раиси Б.Хамидов бошқарди.

Мажлисида бир қанча республика вазирликлари ва идораларининг раҳбарлари, вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ ва сув хўжалигини бошқариш билан шуғулланувчи биринчи ўринбосарлари, шунингдек, вилоят ҳокимларининг вилоят иқтисодиёт ва статистика бошқармаларига ҳамда қишлоқ хўжалиги корхоналари санация бўйича вилоят комиссияларига бошчилик қилувчи ўринбосар-

лари иштирок этди. Мажлисга вилоят молия ва солиқ бошқармалари, меҳнат бошқармаси, давлат мулк қўмитаси бошқармалари, «Узгроосуғурта» акциядорлик-суғурта компанияси ҳамда республиканинг бир қанча акциядорлик-тижорат банкларининг раҳбарлари таклиф этилди.

Мажлис иштирокчилари санация қилинган қишлоқ хўжалиги корхоналарининг 1998 йилги хўжалик-молия фаолиятининг дастлабки яқунларини чиқарди, бу соҳага мавжуд муаммоларни муҳокама қилди. Йил бошдан буён санацияланган 104 корхонадан 84 таси фойдаланишга бошлагани, фақат 20 таси зарар келтираётгани айтилди. Бу корхоналар бўйича уларнинг хўжалик ва молия фаолиятини яхшилашга доир тадбирлар белгиланди.

Мажлисида келгуси йилда санация қилинган корхона-

## Олий Мажлис сессияси олдида АДВОКАТ ҲУҚУҚИ КЕНГАЙСА...

Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясида «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси иккинчи ўқидида кўриб чиқилди. Лойиҳанинг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши, апрофлага ўрнатилб қабул қилиниши мумкин аҳамиятга эга. Чунки, мамлакатимизда ҳуқуқий давлатни барпо қилиш, одамларнинг ҳуқуқий дўнқараниши шаклланиши, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда адвокатуранинг ўз ўрни бор. Шу боисдан айрим фикр-мулоҳазаларим билан ўртоқлашмоқчиман.

Қонун лойиҳасининг 1-моддасида адвокатлик билан шуғулланиш учун лицензия лозимлиги кўрсатилган. Амалдаги Адвокатура тўғрисидаги Қонунга биноан, ҳар бир фуқаро лицензияни вилоят адлия бошқармасидан олиши мумкин. Бироқ фуқаро юридик маълумотга эга бўлсада, бошқа жойда ишлаганлиги боис вилоят адлия бошқармаларидан тавсиянома ололмасдан, сарсон бўлганлик ҳоллари учирайди. Менинг назаримда, ана шундай тавсияномани фуқаро фақат вилоят адлия бошқармаларидан эмас, балки ўзи ишлаб турган иш жойидан олиши ва шунга асосан республика Адвокатлар уюмчаси ҳузурида имтиҳон топириб, шу жойдаги махсус малака комиссияси тавсиясига биноан лицензия олиши жорий

қилинса мақсадга мувофиқ бўларди. Шунда адвокатларнинг мустақиллиги, ҳеч бир давлат идораларига тобе эмаслиги яна бир қонун билан кафолатланган бўлади. Лойиҳанинг 4-моддасида адвокат материаллар билан танишиб чиқиши, суд ва бошқа органларда иш кўриб чиқилганда, овоз эшитиш қўрилмалари ва бошқа техник воситалардан белгиланган тартибда фойдаланиши мумкинлиги кўрсатилган. Лекин савол туғилади: адвокат иш материаллари билан танишиб чиққандан сўнг, тергов ёки процесс иштирокчилари билан алоҳида, холи учрашиб, суҳбат қилганда, тергов ва судда тўпланган далиллардан бошқа ёки уларга қарама-қарши бўлган ҳолатларни аниқласа, овоз эшитиш қўрилмалари ва бошқа техника

воситалардан янги далилларни тўплаш мақсадида, фойдаланиш мумкинлигини нега белгилаш мумкин эмас? Адвокат ўз фаолияти давомида, аниқланмаган, янги ҳолатларни ўз ташаббуси билан излаб топганда, шу жараёнда техника воситаларидан фойдаланса, яхши эмасми? Шу сабабли ушбу моддада «тергов ва суд ишлари билан боғлиқ бўлган, барча жойда, қонунда белгиланган тартибда, овоз эшитиш қўрилмалари ва бошқа техника воситаларидан фойдаланиш мумкин» деган сўзлар киритилиши керак.

Адвокат ўз ҳимоясига олган шахс иштирокидаги ўтказилган тергов ҳаракатларига қатнашиши мумкин. Гувоҳлар, жабрланувчи ёки бошқа тергов иштирокчилари билан бўлган тергов ҳаракатларига терговчи монелик қилиб, рухсат берма-

## САЛОМАТЛИК ПОЕЗДИ ЙЎЛГА ЧИҚДИ

«Оила» йилининг якуни ва 1999 йил Президентимиз томонидан «Аёллар йили» деб эълон қилиниши муносабати билан «Экосан» Халқаро жамғармаси экологик қийин шароитда яшаётган Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти аҳолисини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, саломатлигини тиклашда ёрдам кўрсатиш орқали уларнинг меҳнат самарадорлигини ошириш мақсадида навбатдаги «Экосан — Саломатлик поезди»нинг жўнатилиши. Поездга жами 7 миллион сўм мўлдатли инсонпарварлик юки ортилган.

Жамғарма томонидан ташкил қилинган «Экосан — Саломатлик поезди» воситасида 45 минг нафардан ортук беморга малакали шифокорлар томонидан табиий ёрдам кўрсатилади, у ердаги ёрдамга мўхтож оилаларга, ногиронларга, меҳр-шафқат уйларига, шифохоналарга 26 млн. сўмдан ортук инсонпарварлик ёрдами ажратилади, жойида даволалш имкони бўлмаган беморлар Тошкент шаҳридаги энг яхши шифохоналарда даволаланиб, яна яшаш жойларига элтиб қўйилади.

Ў.А. МУХБИРИМИЗ.

О. ҚАНДАҲОРОВ, ҳуқуқшунос.

Тошкент вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидан олам-олам таассуротлар билан чиқиб, йўлак бўйлаб ҳаёл суриб кетар эканман, пойтахтдаги Амир Темуր бекатида бир тўп оломонга дуч келдим. Ҳаммаси қўлида қоғоз тутган, бўйнига ёрлик ости. Кейин билсам, бу норасмий уй бозори экан. «Архон-гаровга сотаману кетаман». «Нархи қанча?» «Ок», сув тексин — 15 миң доллар. Ҳатто шаҳарнинг «лобей» бурчагидан «лобей» хонали уй топиб берадиган воситачи-шопирлар ҳам кўп экан. Тогни урса талқон қилдиган аял қомат йигитлар, қўл-оёғи чакқон-чакқон қизлар узукун шу ерга тик туришар, жағи-жағига тегмай ким-

Кексаларнинг айтишича, Хатирчида бир йили дониш оқоқол ўтган экан. У ҳаммиса савоб юмушлар қилар, шу туфайли эл-юрт ўртасида унинг обрў-эътибори баланд экан. Бир кун у кўп-қуруқ даштага эшак миниб кетаёса, узоқдан бир чўпон югуриб келаётган эмиш. У тўхтади. Чўпон етиб келиб, ундан бир оғам нос сўради. Оқоқол эса бундай ишлардан ҳазар қилар экан, узрини сўраб, йўлда лавом элибди. Қўшлогига етган, бозорга тушиб нос харид қилди. Ҳатто бундан нофуруш ҳам ҳайрон қолди. Оқоқол шундан кейин ўша даштдан яна кўп бора ўтибди, лекин чўпонни учратмабди, ҳеч ким ундан нос ҳам сўрамабди.

Чилик ва нуқсонлар ҳақида рўй-рост гапириб, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш масалаларида ўз ҳиссаларини қўшиши лозим эди. Менинг катта энам — Олтин энам 90 ёшида вафот этилди. Унинг алқашини ҳам, саннашини ҳам битта эди: ҳа саннарийми, уругилдан кўпайтуғилар, дер эдилар. Мамлакатимиз раҳбари ҳам ҳар икки гапнинг бирини, сўйинганда ҳам, кўйинганда ҳам, битта гапни такрорлайди: «Барака топқурлар!» Зеро, у киши арвоқ уриб қўйган ҳокимларини-да, нафс ва мансаб қорига гирак бўлган солиқчилар, куриб-болгани-да ушбу калом билан сийлабди.

## ЮРТПАРВАРЛИК МАСЪУЛИЯТИ

Тошкент вилояти кенгаши сессиясидан сўнгги ўйлар

ларинидир аввара экан. Шунда бир нарса ни ўйлади. Шулар бугун ҳаққини унинг бориб, телевизор кўришармикин? Президентимизнинг маррасини эшитармикин? Ўзбекистоннинг бугун халқаро ҳам-жамиятига ўрни, нуфузи нақадар юксалиб бораётгани, мамлакатимизда ислоҳотларнинг ўзгаришлар рўй бераётганини билармикинлар? Шундай аниқ юксалишларга нега меннинг ҳиссам бўлмаслиги керак, деб ўйлашармикин?

Оқоқол кексайиб, бу дунё билан ҳайрашнинг арасида «Бу дунёда бир одамнинг ҳоққини қондирилмасми» деб чўнтагидан носовини олиб кўйиб, жон берган экан. Президентимиз ҳаммиса такрорлайдиган «Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар кун қилиши керак» деган гапларининг ҳаётини инъикоси эмасми бу. Яқинда Навоийга сафарга борганимда бир воқеани айтиб беришди. «Қизилқумдорметаллотин» давлат кондерни раиси, Ўзбекистон Қадрамони Николай Иванович Кучерский корхонанинг Тошкентдаги ваколатхонасига келганда ногирон бир ўбек қизига кўзи тушди. Ундан ҳолаҳвал сўради. Унинг қизини қачиртиради. Вазиятни тула англаган, уларни Навоийга олиб, кондер шифохонасига ётқизди. Депутат сифатида олданин пулни улара сарфлайди. Ҳар кун ишдан чиқиб, шифохонага кириб ўтди, қизанинг арқолини сўради.

Дарҳақиқат, бу калом яхшига ҳам, ёмонга қатқилар. Инсон нима учун яшайди, унинг ҳаёт мазмунини нимадан иборат бўлиши керак? Инсоннинг яна фаровон турмуш кечириши, тараққиётига эришиши йўллари нимадара кўринали? Ҳар ушбу сессияда ҳам айнан ана шу мазмундаги савоблар қўйилди ва юртбошимиз ушун ҳаётини тақдирларга тула оғиб берилади. Дарҳақиқат, биз муваққурий мамлакатлар иқтисодиёти, одамлари, уларнинг турмуш тарзи, маънавияти билан қўнғилигимизда бир нарса-нинг тўғрчи бўлиши. Бизнинг қўнғилигимизда ислоҳот, тадбиркорлик, ишловчилик етишмабди. Тўғри, кейинги йилларда бизда ҳам, ислоҳот таъкидлангандаек, ишловчиларнинг жойи эди, ҳаётимизни янгилаш, энг аввало, дунёқарашимизни, тафаккуримизни ўзгариштириш борамида қатла қаламлар қўйилди. Бироқ ҳали етарликам самара кўрсатишчилик йўқолмапти.

Эй фароғлиги, юрт ободлиги учун курашган ўрта калкиннинг ризқини тун қилаётган, буржак бурчакларда ўз фароғатини кўлаб шайтаган нафс бандалари ҳам инсонми ахир?

Энди ўзини ўйлаб кўринг. Самарқанд ва Навоий вилоятларидаги анжуманларнинг ҳовури совуб улгурмасдан Тошкент вилоятида яна шундай бир сессия курашди. Юртбошимиз яна маъруза қилди, одамларни суҳбатга тортиб, улардан фикр сўради, кўйиниб-кўйиниб гапирди. Ҳар ушбу вилоят сессияларидаги маърузаларга эътибор билан қараганимиз, бир мантиқ, бир мантиқ қилиб ил бўлиб ўтди: **Дўннатинг бўлиши, Ватанга, миллатга ва халққа фидоикорларга ҳизмат қилиш, шу юрт, шу мамлакатни кўриш, шу юртнинг интилуни, халқ инсонини — олий маънавияти.**

Нафақат ишлаб чиқаришнинг қўни бўлиши раҳбарларда ҳам, ҳатто маҳаллий ҳокимларда ҳам фидоилик, изланувчанлик фазилатлари кам. Уларнинг иқтисодий-ҳуқуқий билимлари саёз. Ҳамон эскича маъмурий-бюрократик уқуби ҳукмрон. Бу сай амаллар, оқибатда ишловчилар илтипати боғла умроқ-да.

Мен бу ерда ушбу кўн бўлмайман, шу қўннинг олдида бориб, ҳолидан хабар олиб туринглар. Унга ҳеч нарсаси керак эмас — ширин сўз ва эътибор зарур ҳолос.

Савоб иш ўз кўнини кўрсатди — қўнча касалхонадан югуриб чиқиб кетди.

Нафақат ишлаб чиқаришнинг қўни бўлиши раҳбарларда ҳам, ҳатто маҳаллий ҳокимларда ҳам фидоилик, изланувчанлик фазилатлари кам. Уларнинг иқтисодий-ҳуқуқий билимлари саёз. Ҳамон эскича маъмурий-бюрократик уқуби ҳукмрон. Бу сай амаллар, оқибатда ишловчилар илтипати боғла умроқ-да.

Зотан, гап инсонийлик, имон-этиқод ҳақида кетган экан, халқ ишонган, эътиқод қўйган депутатларимиз ҳуеуида ҳам бир-икки оғиз сўз айтмасак бўлмас. Юртбошимиз таъкидлаганидек, «депутат ҳам, раҳбар ҳам, қўйинки ўзини шу юртнинг фарзанди деб биладиган ҳар бир киши фақатгина ўзининг қўндалик иши, қўндалик ташвишлари ва юмушлари билан чекланиб қолмасдан, эл-юртимизнинг фаровонлиги учун сиқилдиган ҳизмат қилиши, курашши ҳам қарз, ҳам фарзир». Навоий ва Самарқанд вилоятларида ўтган сессиялар материалларидан бизга маълумки, депутатларимизда ҳамон ташаббускорлик етишмабди, шўро давридаги мулкчиларни ҳали ҳануз тула барҳам топмаган. Билмак, ўша вилоят ҳокимлари ўзи хон, қўндалик билан бўлиб юрмас, ошана-оғайингарчиликка, таниш-билишчиликка, алаоқибат, шохона яшаш ва таъминотиликка ўрганиб қолмас эди. Зеро, сессияда айтиб ўтилганидек, улар вилоят ҳаётига фаол аралашмоғи, муаммолар ечимига ижобий таъсир кўрсатмоғи, зарур бўлса, вилоят раҳбарларининг, жумладан ҳокимнинг ҳам фаолиятини назорат қилиш, ҳокимиятнинг ишини ҳолисона баҳолаш, кам-

Зотан, гап инсонийлик, имон-этиқод ҳақида кетган экан, халқ ишонган, эътиқод қўйган депутатларимиз ҳуеуида ҳам бир-икки оғиз сўз айтмасак бўлмас. Юртбошимиз таъкидлаганидек, «депутат ҳам, раҳбар ҳам, қўйинки ўзини шу юртнинг фарзанди деб биладиган ҳар бир киши фақатгина ўзининг қўндалик иши, қўндалик ташвишлари ва юмушлари билан чекланиб қолмасдан, эл-юртимизнинг фаровонлиги учун сиқилдиган ҳизмат қилиши, курашши ҳам қарз, ҳам фарзир». Навоий ва Самарқанд вилоятларида ўтган сессиялар материалларидан бизга маълумки, депутатларимизда ҳамон ташаббускорлик етишмабди, шўро давридаги мулкчиларни ҳали ҳануз тула барҳам топмаган. Билмак, ўша вилоят ҳокимлари ўзи хон, қўндалик билан бўлиб юрмас, ошана-оғайингарчиликка, таниш-билишчиликка, алаоқибат, шохона яшаш ва таъминотиликка ўрганиб қолмас эди. Зеро, сессияда айтиб ўтилганидек, улар вилоят ҳаётига фаол аралашмоғи, муаммолар ечимига ижобий таъсир кўрсатмоғи, зарур бўлса, вилоят раҳбарларининг, жумладан ҳокимнинг ҳам фаолиятини назорат қилиш, ҳокимиятнинг ишини ҳолисона баҳолаш, кам-

Зотан, гап инсонийлик, имон-этиқод ҳақида кетган экан, халқ ишонган, эътиқод қўйган депутатларимиз ҳуеуида ҳам бир-икки оғиз сўз айтмасак бўлмас. Юртбошимиз таъкидлаганидек, «депутат ҳам, раҳбар ҳам, қўйинки ўзини шу юртнинг фарзанди деб биладиган ҳар бир киши фақатгина ўзининг қўндалик иши, қўндалик ташвишлари ва юмушлари билан чекланиб қолмасдан, эл-юртимизнинг фаровонлиги учун сиқилдиган ҳизмат қилиши, курашши ҳам қарз, ҳам фарзир». Навоий ва Самарқанд вилоятларида ўтган сессиялар материалларидан бизга маълумки, депутатларимизда ҳамон ташаббускорлик етишмабди, шўро давридаги мулкчиларни ҳали ҳануз тула барҳам топмаган. Билмак, ўша вилоят ҳокимлари ўзи хон, қўндалик билан бўлиб юрмас, ошана-оғайингарчиликка, таниш-билишчиликка, алаоқибат, шохона яшаш ва таъминотиликка ўрганиб қолмас эди. Зеро, сессияда айтиб ўтилганидек, улар вилоят ҳаётига фаол аралашмоғи, муаммолар ечимига ижобий таъсир кўрсатмоғи, зарур бўлса, вилоят раҳбарларининг, жумладан ҳокимнинг ҳам фаолиятини назорат қилиш, ҳокимиятнинг ишини ҳолисона баҳолаш, кам-

Зотан, гап инсонийлик, имон-этиқод ҳақида кетган экан, халқ ишонган, эътиқод қўйган депутатларимиз ҳуеуида ҳам бир-икки оғиз сўз айтмасак бўлмас. Юртбошимиз таъкидлаганидек, «депутат ҳам, раҳбар ҳам, қўйинки ўзини шу юртнинг фарзанди деб биладиган ҳар бир киши фақатгина ўзининг қўндалик иши, қўндалик ташвишлари ва юмушлари билан чекланиб қолмасдан, эл-юртимизнинг фаровонлиги учун сиқилдиган ҳизмат қилиши, курашши ҳам қарз, ҳам фарзир». Навоий ва Самарқанд вилоятларида ўтган сессиялар материалларидан бизга маълумки, депутатларимизда ҳамон ташаббускорлик етишмабди, шўро давридаги мулкчиларни ҳали ҳануз тула барҳам топмаган. Билмак, ўша вилоят ҳокимлари ўзи хон, қўндалик билан бўлиб юрмас, ошана-оғайингарчиликка, таниш-билишчиликка, алаоқибат, шохона яшаш ва таъминотиликка ўрганиб қолмас эди. Зеро, сессияда айтиб ўтилганидек, улар вилоят ҳаётига фаол аралашмоғи, муаммолар ечимига ижобий таъсир кўрсатмоғи, зарур бўлса, вилоят раҳбарларининг, жумладан ҳокимнинг ҳам фаолиятини назорат қилиш, ҳокимиятнинг ишини ҳолисона баҳолаш, кам-

## «ОБУНА-99» ЯҚИН СУҲБАТДОШ

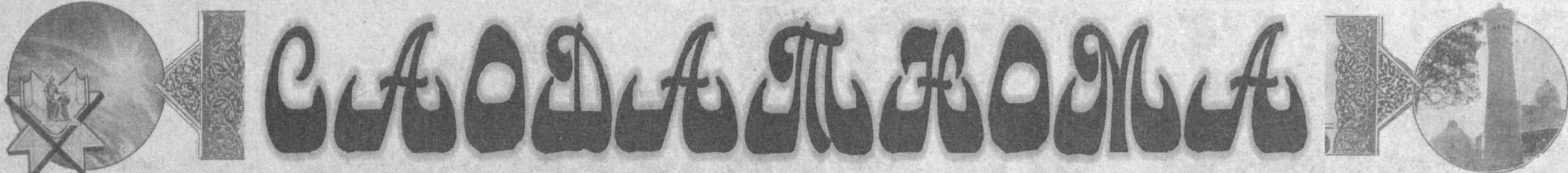
Ҳамма буюк ишлар, уқан қуришлар, яратувчанлик, ризққа тула давола-римизда тоғ-тоғ хирмон бўлиб эшиш, албатта, Сиз, овоз замонавийимиз ту-файлидир. Шу бонс мамлакатимизнинг энг йирик нашрларидан бири «Халқ сўзи» саҳифаларида асосий мазму — Инсон бўлиб қолади. Яъни, Сизнинг ман-фаатларингиз, ўй-орзуларингиз олиб чиқилади.

«Халқ сўзи» халқники. Унинг маънавияти, қадр-қиммати ифодаланади бунда. Ҳар қандай тўқималардан холи, мавҳум ва сароб фикрлардан холис суҳбатдош истасангиз, юртимизнинг келажаги, Ватанимизнинг ҳамма йўналишлар бўйича ўсиб ва улғайиб бораётганидан воқиф бўлишни хоҳласангиз, «Халқ сўзи» газетаси билан бирга бўлинг. Элимиз дастурхонининг тўқинлиги, Ватанимиз камолоти учун ти-

ниб-тинчимаётган фидойи раҳбарлар, элим деб, юртим деб, ёниб яшаётган ҳар бир Инсоннинг эҳзамати «Халқ сўзи» газетасида мунтазам ёритилади. Азиялар, обуна масъуми давом этмоқда. 1999 йили-мизда рўй беражак воқеалар ҳар биримизнинг тақдирини-

«Халқ сўзи»ни қўлга оласиз. Фикрингизни чарқ-лайсиз. Маънавий чанқоқлик ҳовури босилади. Бу ҳеч нарсаси билан ўлчанмайидиган давлат. Шу давлатдан бебаҳра қолишни истаманган юрт-дошларимизга эса нашр кўрсатишларимизни эс-латиб ўтамиз:

«ОБУНА-99»		166	
ЯҚИН СУҲБАТДОШ		167	
Обуна нарҳи:	1 ойга 11/к; 3 ойга 33/к; 6 ойга 66/к	Манзил:	1.772 2.010 3.444
— яқин шаҳарлар учун	287	Манзил:	3.444 4.020
— таъкидлотлар учун	963	Манзил:	11.556 14.040



ЭХТИРОМ

Коммунизмнинг 6 йиллик байрами арафасида бир гуруҳ юрtdонларимизга Президентимиз Н. Каримов Ватанимизнинг юксак мукофоти ва унвонларини тоширишди...

ҲАЁТИМДА УНУТИЛМАС ВОҚЕА БЎЛДИ

Шу мушакел юртининг бир фарзанди сифатида бу сўзлар менга юлдуз тўқинланган юрtdон бордир, юрагимда шу улғ Ватанимнинг фарқидан эъланлардан фахр туйғусини сездим...

Мен бир расом сифатида бу фикрдан жуда тасирландим. Чунки аёллар — гўзаллик тимсоли, ҳаётнинг яратувчиси. Улар азалидан илҳом манбаи бўлиб келган...

Ортиқали ҚОЗОҚОВ, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби.

АЛЛА - РУҲИЙ ТАРБИЯ

Аллани тангасам, ширин хотиралар билан бирга болалик дамларим ёдимга тушаверди. Ҳар кеч рабдонан берилган эртаник жон қулоғим билан эшиттардим...

Оналаримиз айтган жамик аллаларнинг мўмтоз намунаси эди бу қўшиқ. Аёнки, оналаримиз дардларини, орзу-ўйларини аллага қўшиб тўкиб солганлар...

Биринчи ўрин Самарқанд вилояти, Сибё ҳамда Бухоро вилояти, Пешку туманлари жамоасига насиб этди. Навоий вилояти Навбахор тумани ва Қорақалпоғистон Республикаси Қўнғирот тумани фольклор жамоаси вакиллари иккинчи ўринни эгалладилар...

Абдурахмон ЖўРА, «Халқ сўзи» мухбири.

Ҳар қандай жамиятнинг кўнгли тўлган, гоҳо тўлмаган кўнгли, ойлари бўлади ва демаски ҳасрати ҳам бўлади. Айтсам тилим, айтмасам дилим қуяди, дейдиган ҳолатлари бўлади. Кеча билан кўнгуз бир-бирига зид бўлганидек...

Поклик нопоклик юзидаги қора пардани олиб ташласам дейди. Иллат номи билан аталадиган қусурли ахлоқ эса жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатади. Бу ҳолат айниқса, жамият бир босқичдан иккинчи босқичга ўтаётганда, яъни янги мафкура тантана қилиб, эскиси ўлим талвасасига тушганда, айниқса, кучли бўлади.

Ҳазрат Навоийнинг «Илгимдин келгунча золим тигин ушотиб, мазлум жароҳатига интиқом малҳамин қўйдим»; деган сўзлари, саргардон юрган Фурқатнинг «Айшини нодон суриб, қулфатни доно тортадур» дея қилган ҳасрати, Мавлоно Муқимийнинг «Ҳар хотинга ошиқу, ҳар қизга хуштор авлиё», дея фарёд чеккани нопок ахлоққа қарши олиб борган қурашлари — ўз замонасининг ўзига хос фельетонлари эди.

Худойберди ТҲУТАБОЕВ, Ўзбекистон халқ ёзувчиси. КУЛГИНИНГ ШИФОБАХШ ХОСИЯТИ ЁКИ ФЕЛЬЕТОННИНГ ЗАРУРИЯТИ ҲАҚИДА

ташлашга хизмат қилган — улар ўз даврининг фельетонлари эди.

Тўғри, илгари иллатни фош қилувчи фельетон деган жанр йўқ эди, лекин иллатли кишини сазойи қилиш орқали умуминсоний ахлоқни поклаш йўллари кўп бўлган. Масалан, айтайлик, бирон қишлоқ ёки даҳлада бирон шахс элу-юртнинг юзига оёқ босиб, кетма-кет оғоҳлантиришу танбехларга қулоқ солмаса, ахлоқ нормаларини бузаверса, юзига қорақуя суртиб, эшакка тескари миндириб сазойи қилганлар. Қишлоқнинг нариги бошига етиб боргунча шармандаси чиқиб, эшакдан туша солиб қочиб қолган пайтлари ҳам бўлган.

Гоҳо фельетон ёзиш шартми, инсоният шили экишни кашф қилгандан буён ҳар йили шопопояни қурмакдан тозалайди, лекин барибир қурмак яна ёсиб чиқаверади, иллат ҳам шунақа, тугатиб бўлмайди. Ёки мана, қасобликнинг олинг, инсоният гўштини қанарага осяндан буён уни ари талайди, қасоб қўлидаги гаврон билан уриб, нари борса биттасини ўлдиралай-ю, қолгани яна ёпирилиб келаверади, иллат ҳам шунақа дейишди. Демак, бу

фикрларга қўшиладиган бўлсак, гўштни арига талатиб, шопопояни қурмакка бостириб ўтираверши керак экан-да.

Жулқунбой, Фафур Фулом, Абдулла Қаҳҳор, Собир Абдулла, Саид Аҳмадларнинг гоҳ қалампирдек аччиқ, гоҳ нордон, гоҳо танларни зирқиратиб юборувчи фельетонлари иллатларни фош қилиб, жамият танаҳилига жароҳатни даволашда шифобахш роль ўйнаганига қулоқ солмасан, ахлоқ нормаларини бузаверса, юзига қорақуя суртиб, эшакка тескари миндириб сазойи қилганлар. Қишлоқнинг нариги бошига етиб боргунча шармандаси чиқиб, эшакдан туша солиб қочиб қолган пайтлари ҳам бўлган.

Ҳаммаиз биламиз. Демакки, бу алломалар «Гўштни арига талатмаслик, шопопояни қурмакка бостирамаслик» учун гоҳо қулиб, гоҳо йиғлаб фельетонлар ёзганлар. Жамият танаҳилига жароҳатни кўриб йиғлаганлар, жароҳатни кўриб ўзини кўрмасликка солиб юрган бепарволар устидан қулганлар. Айтганларки, қулги меъёрида бўлсин, фельетон ўқиганинда бир марта қулсанг яхши, икки марта қулсанг аяло, уч марта қулсанг ва охиригача ҳиринглаб қулаверсанг, бу фельетон эмас, баъзи бир зиёлиларнинг ҳиринглашига ўхшаб қолади, деганлар. Фельетонда қора буюк кўпайиб кетмасин, деганлар.

Яна айтганларки, фельетон бамисоли темирчининг қура-

сидаги оловга ўхшайди, оловга зангланган темирни солсангиз занги тўкилиб ялтираб қолганидек, фельетон олови ҳам қаҳрамоннинг вужудини босган ғубордан тозалаб, поклаб қўяди.

Яна айтганларки, фельетон бамисоли темирчининг қура-

ТАЪМАГИРЛАР

Қайда кўрса фойдани шунда пайдо таъмағир, Чак сасин уриб қолар қисса савдо таъмағир, Эл кўндо нарзи тўқ, асли юхо таъмағир, Кўз ўйнайиб кўз чўзар мисли гадо таъмағир.

Аслида гўрт дангаса, тапбал, ишдан қочар, Узанинг ҳамёнида неси бор деб ром очар, Кўрса текис лўқмани, шу замон жондан кечар, Келса олмақ фурсати мисли аждаҳо таъмағир.

Совга-ю ҳайо олар ноим атаб порани, Чўнтагини тўнда кўрар ҳам бою-бечорани, Юттичики тамшанар кўрса текис тоғорани, Қанча ютса шунча оч, бўлмас ризо, таъмағир.

Идорага кирсангиз кеккайиб турар экан, Бешми-ўн сўм юқиса севиниб қулар экан, Кимдан қанча олишни ёдаки билар экан, Бермаганга душману беранга ошно, таъмағир.

Арзи-дод айтмай десанг икки қулоғи қар бўлар, Холмига бок десангчи, кўзи юмиб кўр бўлар, Бас-бас дея ҳўрлайиб айтган сўзи шўр бўлар, Каифини буздинг дей қилай даъво, таъмағир.

Елнин сўрсам дейди ноғохон кўрса сизир, Кўн-эчки учраса жузини юлар бирма-бир.

Алча-мунча олса ҳам олганига қилмас сабр, Узгаларнинг риқига бир мубтола, таъмағир.

Осмонда қушни кўрса менга қаноти дейди, Қўлдаги қурбақани ўзимнинг оти дейди, Ҳамма-ҳаммасин оласам — дилим нажоти дейди, Шайтон қалабга кирди, бўди расво, таъмағир.

Хузурга кирса чол ҳасасин ушлаб кўрар, Бизга ҳам бўлса дея елкасин қишлаб кўрар, Қўнмас айтганига мисли ит тийлаб олар, Инсофни қўлга биспан баю, таъмағир.

Арз билан келса бола, қаламидан сўрайди, Бизга ҳам бўлса дея елкасин қишлаб кўрар, Қўнмас айтганига мисли ит тийлаб олар, Инсофни қўлга биспан баю, таъмағир.

Таъмадан бошлар экан, порохўр ўз йўлини, Аста-секин олмаққа ўрғатиб кир қўлини, Кеча-кундуз машқ қилиб юлқилаш усулини, Ҳаптоқа уйкуёзга тинмас аса, таъмағир.

Идорага ташкилот қутулса таъмағирдан, Ҳам порохўр, ҳам очқўз, қилмиш иши қинғирдан, Утқазиб сараланса бирин-кетин галлардан, Келар эди сенга ҳам буюк жазо, таъмағир.

1999 йил — аёллар йили



Устоз ва шогирд

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат-лавҳа.

МАЪНАВИЙ БАҲРАМАНДЛИК

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, Ўзбекистон ва Миср Араб Республикаси ўртасидаги маданий-маърифий алоқалар янада кенгайди. Хусусан, икки мамлакат тасвирий санъат аҳлиларининг ўзаро борди-келдилари мунтазам тус олмақда. Шу ўринда биргина мисол. Бундан икки йил бурун Камолуддин Бехзод номдаги миллий расомчилик ва дизайн институтининг йиғирма нафарга яқин ўқитувчи ва талабалари Миср дёғрида ижодий сафарда бўлишди, унинг бой тарихи, бетакрор табиатидан олан таассуротларини рангин буюқлар воситасида маътода тасвирлаган эди.

Яқинда эса бир гуруҳ мисрлик таниқли расомлар ҳам ўзларининг энг сара асарлари билан юртимизга ташириш буюришди. Пойтахтимиздаги Марказий зобитлар ўйида очилган уларнинг суратларидан иборат кўргазма бир неча кун давомида одамлар билан гавжум бўлди. Кўргазмада иштирок этган Марям Абдул Алим, Исмет Давистачи, Сарват ал-Баҳр, доктор Маъд Абдул Азиз сингари турли оқим ва йўналишларда ижод қилаётган ўнга яқин мисрлик мусаввирлар асарларида энг аввало, Ватанга нисбатан чексиз

меҳр-муҳаббат, ҳаёт гўзаллиги ва латофатидан лаззатланиш туйғулари ўзига хос ранглар воситасида ёрқин акс эттирилган. Шу билан бирга, мазкур тасвирларда барқ уриб турган ўз халқининг кўхна маданиятини қайтариш, улардан маънавий баҳрамандлик ҳиссини ҳам пайқоб олиш қўйин эмас. Франция, Туркия, Югославия, Германия, Испания каби кўпгина мамлакатларда асарлари кўргазмаси намойиш этилган мисрлик машҳур мусаввир Наима ал-Шийинийнинг буюқлар қоршичаси воситасида яратган ажиб, бетакрор шакллари беҳиштер киши эътиборини ўзига жалб этади. Уларга терепақ разм солганингиз сари расомнинг ранглар қатига сингирдиган ҳаёт ҳақидаги ўй-кечиммалари, орзу-умидларини англашандай бўласиз.

Бир сўз билан айтганда, Миср Араб Республикаси Маданий ишлар вазирлиги ҳақида ушбу мамлакатнинг Ўзбекистондаги элчихонаси Фан ва таълим маркази томонидан уюштирилган мазкур кўргазма ўзбек санъат мухлисари қалбига катта таассурот уйғотди. Бундай маънавий баҳрамандлик икки халқ ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Гофур ШЕРМУҲАММАД, «Халқ сўзи» мухбири.

ҲАМКОРЛИК ИСПАН ТИЛИ ВА МАДАНИЯТИ МАРКАЗИ

Ўзбекистонда таълим соҳасида олиб борилаётган ушбу ишларга ўзининг ҳиссасини қўшаётган Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетининг хайрли ишлари диққатга сазовордир. Яқинда бу ерда расмий равишда Испан тили ва маданияти маркази очилди. Бу катта байрам нафақат испан тили бўлими ўқитувчи ва талабаларининг, эмас, балки университетнинг барча профессор-ўқитувчилари ҳамда талабалари байрами ҳамдир.

Испан тили ва маданияти марказининг очилишига расмий ташриф билан келганлар орасида Испания қиролининг Ўзбекистондаги элчиси Хосе Антонио де Итурриана Жаноби Олийлари ва бошқалар бор эди. «Хозир Испанияда ўзбек халқининг тили ва маданиятини ўрганишга қизиқиш уйғонмоқда. Бу қизиқиш қадимдан бошланганлигини жуда яхши биламиз. Бизнинг машҳур тарихчимиз, Испания қиролининг элчиси Руи Гонзалес де Клавиқонинг оламшумул аҳдидията ага бўлган Соҳибқирон Амир

Темур ҳақидаги тарихий китобида ажойиб ва бой маданиятинингга иҳодатда юқори баҳо берилаган. Ўз навбатида Амир Темур ҳам испан тили ва маданиятини ўрта асрларда тутган ўрнига ҳамда қирол Дон Энрике IIIга ақли йирик давлат бошлиғи сифатида юқори баҳо берганини, Испания қиролига билан ҳамкорлик қилиш хоҳишини билдирганини биламиз», — деди жаноб элчи.

Эргаш ЗОКИРОВ, Испан тили ва маданияти маркази директори.

ҲАДИС «Аёлларни фақат улғ одамлар ҳурмат қилади. Уларни фақат пастиқаш одам хўрлайди».

Мамлакатнинг тўлиқ ривожланиши, бутун дунёда фаровонлик ва тинчлик иши барча соҳаларда аёлларнинг эркаклар билан барабар мумкин қадар кўпроқ иштирок этишларини талаб қилади. Хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқли бўлишига эришиш йўлида 1979 йил 18 декабрда муҳим қадим қўйилган эди. Шу кунни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси хотин-қизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шаклларида барҳам бериш тўғрисидаги Конвенцияни қабул қилди.

30 та моддадан иборат бўлган Конвенцияда, барча аёлларнинг тенг ҳуқуқларини таъминлашга йўналтирилган халқаро-ҳуқуқий шаклдаги таъминоти билан маданий моделларни ўзгартириш чораларини кўришни тасвия қилади. Конвенция оилавий ҳаёт масалаларида эркак ва аёллар учун бир хил ҳуқуқ ва бурчларни ўрнатади. Керакли ижтимоий хизмат кўрсатишни таъминлашга, ота-оналар оилавий вазифаларини меҳнат фаолияти билан бирга қўшиб олиб бориш ва ижтимоий ҳаётда қатнашиши учун шароит яратувчи, бола-ларни парвариш қилувчи ташкилотларнинг тармоқларини тузишга даъват этади.

Бугун бу Конвенциянинг қабул қилинганлигига 19 йил тўлди. Уттан вақт мобайнида Ўзбекистон мумкин берувчи ижтимоий ва маданий моделларни ўзгартириш чораларини кўришни тасвия қилади. Конвенция оилавий ҳаёт масалаларида эркак ва аёллар учун бир хил ҳуқуқ ва бурчларни ўрнатади. Керакли ижтимоий хизмат кўрсатишни таъминлашга, ота-оналар оилавий вазифаларини меҳнат фаолияти билан бирга қўшиб олиб бориш ва ижтимоий ҳаётда қатнашиши учун шароит яратувчи, бола-ларни парвариш қилувчи ташкилотларнинг тармоқларини тузишга даъват этади.

Бугун бу Конвенциянинг қабул қилинганлигига 19 йил тўлди. Уттан вақт мобайнида Ўзбекистон мумкин берувчи ижтимоий ва маданий моделларни ўзгартириш чораларини кўришни тасвия қилади. Конвенция оилавий ҳаёт масалаларида эркак ва аёллар учун бир хил ҳуқуқ ва бурчларни ўрнатади. Керакли ижтимоий хизмат кўрсатишни таъминлашга, ота-оналар оилавий вазифаларини меҳнат фаолияти билан бирга қўшиб олиб бориш ва ижтимоий ҳаётда қатнашиши учун шароит яратувчи, бола-ларни парвариш қилувчи ташкилотларнинг тармоқларини тузишга даъват этади.

Мавлоножон МУҲИТДИНОВ, Тошкент давлат юридик институти талабаси.

Жаҳон оммавий ахборот воситалари тарқатган хабарларга кўра, 16 декабрдан 17 декабрга ўтар кеча Ироқ давлати ҳаёо ҳужуми остида қолган.

Америка Қўшма Штатлари Ҳарбий-Денгиз Флотининг Форс кўрғазидан турган кемалари ҳамда «Б-52» бомбардимончи самолётларидан отилган 100 тадан 200 тагача «Томагавк» русумли қанотли ракеталар Бағдод шаҳрига, шунингдек, пойтахтнинг шимол ва жануб қисмидаги муайян нишонларни мўлжалга олган. Пентагон вакилининг маълум қилишича, бу нишонлар Ироқнинг оммавий қурбани қуроллари ишлаб чиқариш дастури билан боғлиқ ҳарбий нишонлар ҳисобланади.

Кейинги ҳужумларда АҚШнинг «Энтерпрайз» ҳарбий кемасидан учирган самолётлар ҳамда Буюк Британиянинг жанговар самолётлари иштираётган эди. «Сахро тулкиси» деб ном олган мазкур янги жанговар ҳаракат бир неча кун давом этгани тахмин қилинаётир.

Пентагондан билдиришларига қараганда, шу яқин кеча-кундузда Қўшма Штатлар яна 100 та само-

лётини, шу жумладан, «Ф-117» кўриучи уюқларнинг ҳам Форс кўрғазини худудига йўллайди. Ҳозирги пайтда эса АҚШнинг 24 минг ҳарбий хизматчиси ҳамда 22 та жанговар кемаси Ироқ мамлакатига кил этиди.

Ҳаёо ҳужуми бошланганига нима сабаб бўлди?

Маълум бўлишича, Ироқ ҳарбий иншоотларини назорат қилиш бўйича БМТ махсус комиссияси қўрғазда танглик назоратига турлича муносабат билдирмоқда. Масалан, Хитой, Россия каби давлатлар АҚШ ва Буюк Британиянинг Ироққа нисбатан ҳаёо ҳужумини «бир ёқлама ташланган қадам» сифатида танқид қилган бўлса, Япония, Испания, Канада давлатлари Ироққа қарши ҳарбий куч ишлатилишини қўллаб-қувватламоқдалар.

БМТ Бош котиби Кофи Аннан Ироққа қарши куч ишлатилишини муносабати билан тавассуфда жанинги нҳозр этар экан, заққаро ташкилот бу мамлакатта инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш ва юзага келган тангликни барқарорлаштириш йўлида дипломатик саъй-ҳаракатларини кучайтириш учун тайёр эканлигини маълум қилди.

Рамазон ойига чўшилиши кутилётган ҳужум давом этиб турган ҳозирги давра жаҳон бозорига да нефть маҳсулотларининг нархи кескин оша бошлагани кўзга ташланади.

Бағдодни Ироқ ҳарбий объектида теқшириш ўтказишга ҳақидат берилганда айбланганлар сўнг АҚШ Президенти Билл Клинтон ҳужумини бошлаш ҳақида қарор қабул қилган. Сир эмаски, Ричард Батлер бошчилигидаги БМТ махсус комиссияси назоратчилари кўни кеча Бағдодни тарқ этишган эди.

Клинтоннинг айтишича, АҚШ ҳужумати музоамаларнинг муқаддас рамазон ойи бошланганига қадар мазкур операцияни амалга ошириб улгуриш мақсадида теқорлик қилган ҳаракат бошлашга қарор қилган.

Жаҳон жамоатчилиги Форс кўрғазига юзага келган бундай фай-

қўрғазда танглик назоратига турлича муносабат билдирмоқда. Масалан, Хитой, Россия каби давлатлар АҚШ ва Буюк Британиянинг Ироққа нисбатан ҳаёо ҳужумини «бир ёқлама ташланган қадам» сифатида танқид қилган бўлса, Япония, Испания, Канада давлатлари Ироққа қарши ҳарбий куч ишлатилишини қўллаб-қувватламоқдалар.

БМТ Бош котиби Кофи Аннан Ироққа қарши куч ишлатилишини муносабати билан тавассуфда жанинги нҳозр этар экан, заққаро ташкилот бу мамлакатта инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш ва юзага келган тангликни барқарорлаштириш йўлида дипломатик саъй-ҳаракатларини кучайтириш учун тайёр эканлигини маълум қилди.

Рамазон ойига чўшилиши кутилётган ҳужум давом этиб турган ҳозирги давра жаҳон бозорига да нефть маҳсулотларининг нархи кескин оша бошлагани кўзга ташланади.

Дехқон бўлсанг, куз ҳайда деган нақл бор халқимизда. Истиқлол йилларида эса дехқонларимиз яна бир ҳизматли ҳақиқатни кашф этдилар. Баҳорда хирмонни тўқисин десанг, кузда экинни асра! Дастурхонимизнинг тўқиллиги, элимизнинг тўқиллиги дон билан. Халқимизнинг турмуши фаровон бўлса кўнгуллар файзиб. Буларнинг барчаси ўзимизга боғлиқ. Ана шу ҳақиқатни яхши англаган Фарғона вилояти, Олтиариқ тумани ички ишлар бўлими ходимлари хўжалиқлардаги қишлоқ хўжалик эканлиги райоқининг олдини олиш гурӯҳлари билан ҳамкорликда иш юритиб, яхши натижаларга эришиб келмоқдалар. Айниқса, аҳоли орасида олиб борилётган тушунтиришларинг самараси катта бўлмоқда.

СУРАТДА: ички ишлар бўлими катта лейтенанти Шерали Маҳмудов бригада бошлиғи Маъруфжон Бақиров, доңчилик звеноси бошлиғи Ҳасанбой Қорабевлар билан.

Тоҳиржон ХАМРОҚУЛОВ олган сурат.



## ИРОҚ ЎТ ИЧИДА

# ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

## (Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 1998 йил октябрь ойи бўйича маълумот)

### I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Қўларнинг туз қонларига таснифлашни қўллаш бўйича вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрда 494-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
2. Божхона брокерлари ва декларантлари фаолияти тўғрисидаги низоми. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрда 495-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
3. Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисидаги низоми. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрда 496-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
4. «Банк-Мижоз» мажмуи дастуридан фойдаланиш орқали ҳисоб-китобларни ўтказиш тўғрисидаги низоми. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрда 497-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
5. Ўзбекистон Республикасида чет эллик юридик шахсларнинг даромадларига (фойдасига) солиқ солиш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрда 498-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
6. Жисмоний шахслар томонидан амалга ошириладиган хусусий қурилиш объектиларини лойиҳалаштириш, қуриш, фойдаланишга топшириш, рўйхатга ва ҳисобга олиш тартиби. *ЎзР Макроқўтисодиёт ва статистика вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 10 октябрда 499-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
7. Ўзбекистон Республикасида муассасалари орқали олинадиган уй-жойларнинг дифференциал қийматини белгилаш тартиби. *ЎзР Ўзбекистон Республикасида муассасалари орқали олинадиган уй-жойларнинг дифференциал қийматини белгилаш тартиби. ЎзР Молия вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 12 октябрда 345-1-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
8. «Давлат мулки объектларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тартиби»га 1-сонли ўзгартиришлар. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 12 октябрда 345-1-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
9. Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқариладиган алкоғолли ичимликлар бўйича акциз солигини тўлаш тартиби тўғрисидаги тушунтириш хатига 1-сонли қўшимча. *Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 12 октябрда 332-1-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
10. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан банкларга ломбард кредити бериш тартиби тўғрисидаги низоми. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 16 октябрда 501-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
11. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан давлат қўсқа муддатли облигациялари билан РЕПО битимларини амалга оширишнинг вақтинчалик низоми. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 16 октябрда 502-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
12. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандарти. БҲМС №6 «Лизинг ҳисобга олиш». *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 16 октябрда 503-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
13. Жамоат бирлашмалари ва жағмараларни эгалтидиган корхоналарга солиқ солиш тўғрисидаги тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 19 октябрда 504-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
14. Пулрат ишлари ва хизматларини экспорт қилиш тартиби тўғрисидаги низоми. *Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган ва Марказий банк билан келишилган.*  
1998 йил 20 октябрда 505-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
15. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоби миллий стандарти. БҲМС №7 «Номадвий активлар». *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 20 октябрда 506-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
16. Ўзбекистон Республикаси божхона идораларида контрактлар (шартномалар) ва битимлари ҳисобга қўйиш тартиби. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 20 октябрда 507-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
17. Аҳолидан сотиб олинладиган тери, қоракўл ва мўйна хом ашёси учун «Ўзбекнефтгаз» давлат уюммаси ва «Ўзбек қоракўли» компанияси тизимидаги ширкатларнинг тавсичилари бўлган жисмоний шахсларнинг маблағлари ҳисобига ҳисоб-китоб қилиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 22 октябрда 508-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.
18. Ўзбекистон Республикасида тибий монопольиялар хўжалик субъектларининг умумий фойдаланишдаги электр ва почта алоқаси хизматлари учун тарифларни тартибга солиш тўғрисидаги низоми. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тасдиқланган, ЎзР Молия вазирлиги ҳузуридаги монопольиядан чиқариш ва рақобатни риозлаштириш қўмитаси билан келишилган.*

### II. Давлат рўйхатидан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси валюта бозорига чет эл валютасини олди-сотди операцияларини амалга ошириш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 3 августдан чиқарилди (1994 йил 8 апрелда 35-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  2. Икки ёшга еттунга қадар ёш болага қараганлиги учун ойлик нафақа тўлаш тартиби тўғрисидаги низоми. *ЎзР Меҳнат вазирлиги ва Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 4 сентябрдан чиқарилди (1994 йил 28 июлда 84-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  3. Икки ёшга еттунга қадар ёш болага қараганлиги учун ойлик нафақа тўлаш тартиби тўғрисидаги низомига №1-сонли ўзгартириш. *ЎзР Меҳнат вазирлиги ва Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 4 сентябрдан чиқарилди (1996 йил 25 ноябрда 84-1-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  4. Автомобиль ёнигилиси бозор фондининг бир қисmini хусусийлаштирилган автомобиль ёнигилиси қўйиш шаҳобчалари эгаларига сотиш тартиби. «Ўздавнефтмасулоат» Давлат акциядорлик бирлашмаси томонидан тасдиқланган.  
1998 йил 7 сентябрдан чиқарилди (1998 йил 4 майда 436-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  5. Божхона декларантлари ва брокерлари фаолияти тўғрисидаги вақтинчалик низоми. *ЎзР Давлат солиқ қўмитасининг Бош божхона бошқармаси томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрдан чиқарилди (1994 йил 21 июлда 83-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  6. Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар қондалари. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 8 октябрдан чиқарилди (1996 йил 12 мартда 230-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
  7. Депозитларни орқали қимматли қўғозлар чиқариш, уларни рўйхатга олиш ва уларнинг муомаласини ҳисобга олиш қондалари. *ЎзР Молия вазирлиги ва Марказий банк томонидан тасдиқланган.*  
1998 йил 22 октябрдан чиқарилди (1995 йил 12 январда 118-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).
- Юқорида қўрсатилган меъёрий ҳужжатлар амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритилиши ва янги меъёрий ҳужжатлар қабул қилиниши муносабати билан ўз кучини йўқотди.

### III. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. Ўзбекистон Республикаси ИИВнинг «Жар» спорт-соғломлаштириш мажмуи тўғрисидаги низоми. *ЎзР ИИВ томонидан тасдиқланган (ҳужжат бўйича тегишли хулоса берилди).*
2. Ўзбекистон муофасида қўмақлашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг автомобиль техникасини сотиш тартиби тўғрисидаги низоми. *Ўзбекистон муофасида қўмақлашувчи «Ватанпарвар» ташкилотини томонидан тасдиқланган.*
3. Хўжалик муомаласида неқесларни қўллаш бўйича тавсиялар. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
4. Қимматли қўғозлар бозоридаги операциялар бўйича тижорат банкларига тавсиялар. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
5. Ўшбу ҳужжатлар умумий мажбурий тусга эга эмас. Улар ички идоравий тусга эга бўлганлиги сабабли, ўшбу идоралар томонидан тасдиқланиб, қўчга киритилиши мумкин.

### IV. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. Ўзбекистон Республикаси банкларидан очилладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
2. Ўзбекистон Республикаси қонлари фойдали қазимчалари ва текноген тузилмаларининг келиб чиқиши бўйича давлат кадастрини юритиш тўғрисидаги вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
3. Фуқаролар, мансабдор ва юридик шахслар томонидан божхона қўмитасининг бузганлик учун ҳужжатларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
4. Қўроғини ва цинкни ишлаб чиқаришда хавфсизлик қондалари. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
5. Мисни ишлаб чиқаришда хавфсизлик қондалари. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
6. Иختисослаштирилган ташқи савдо бирлашмалари, фирмалари томонидан имтиёзларни қўлланилиши тўғрисида тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*
7. Давлат ва божхона ташқи савдо статистикаси маълумотларини тўплаш ва қайта ишлашнинг ягона услубиети тўғрисидаги низоми. *ЎзР Макроқўтисодиёт ва статистика вазирлиги томонидан тасдиқланган.*
8. «Транзит» божхона режим тўғрисидаги низоми. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
9. Катта ҳажмли ва оғир юкларни автомобиль транспортида ташини бўйича йўриқнома. *ЎзР ИИВ томонидан тасдиқланган.*
10. Давлат қўсқа муддатли облигациялари бозорига Дилерлик вазифасини бажариш бўйича шартнома тузиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
11. Банкларнинг депозит сертификатларини чиқариш, рўйхатга олиш ва муомалада юритиш қондалари. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
12. Тижорат банклари томонидан вексель қафолатномаларини (авали) расмийлаштириш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
13. Тижорат банкларига қимматли қўғозлар билан айрим операцияларни бухгалтерия ҳисобига олинишинг вақтинчалик тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
14. Қимматли қўғозлар банкларига қўйилладиган, техник талаблар. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*
15. Иш билан таяминлашга қўмақлашувчи Давлат жағмармасидан ажратилган маблағлар ҳисобига ишсиз шахсларга моддий ёрдам кўрсатиш тартиби, миқдорлари ва шартлари тўғрисидаги низоми. *ЎзР Меҳнат вазирлиги томонидан тасдиқланган.*
16. Корхоналарнинг мулкига солиқ солишда алоҳида объектлар бўйича имтиёзлар бериш тартиби тўғрисидаги тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*
17. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий автоташувчиларнинг кириши, бўлиши, транзити ва чиқиши тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*
18. Янги ташкил этилётган корхоналарга алоҳида имтиёзлар бериш тартиби тўғрисидаги тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*
19. Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан радиоэлектрон мосламалар ва юқори частотали қурилмаларни олиб кириш тартиби. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тасдиқланган.*
20. Почта ва телекоммуникация корхоналарининг метрологик таяминлаш ҳолати теқширилиши ўтказиш тартиби. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тасдиқланган.*
21. Техник-иқтисодий асослар, қурилиш лойиҳалари ва шахарсозлик ҳужжатларининг давлат экспертизасини ўтказиш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат архитектура ва қурилиш томонидан тасдиқланган.*
22. Қон намуналари бор қўғозли дискларни тайёрлов жойларини қабул қилиш, ишлов бериш ва худудий «Скрининг-Марказ»га етказиб бериш тартиби тўғрисидаги низоми. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тасдиқланган.*
23. Ишларни вахта усулида ташкил этиш тўғрисидаги низоми. *ЎзР Давлат архитектура ва қурилиш томонидан тасдиқланган.*
24. Давлат ҳайвонларини тутиш билан шуғулланувчи ходимларга санитария қонунчилигини бузганлик учун жазо жарималарини тушулдиғи маблағлар ҳисобига уетамалар белгилаш ҳамда уларни муқофотлаш тартиби ва шартлари. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

\* Меъёрий ҳужжатларнинг қонунчилигини таяминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1998 йилнинг I нолдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатлари давлат рўйхатидан ўтказилмоқда. 1998 йилнинг I нолдан қадар қабул қилинган ва амалда бўлган ҳужжатлар ҳажмининг қўлланилиши сабабли, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг ўшбу савдогона қабул қилинган ҳужжатлари давлат рўйхатидан ўтказилишига қадар ўз кучини сақлаб қолади ва бажарилиши шарт. Мазкур ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгилашнинг тартибда тақдим қилиниши бўйича давлат рўйхатидан ўтказиб борилади.

25. Республика Бюджетига йўналтириладиган божхона тўловларини тўлаш бўйича имтиёзлар бериш ва уларнинг ҳисобини юритиш тартиби. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

Тақдим этилган ҳужжатларда амалдаги қонунчиликка зид қондалар мавжуд ёки янги меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

V. Ҳукукий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикасининг бухгалтерия ҳисоботи Миллий стандартлари (жами 10 та меъёрий ҳужжат). (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги хулосалари асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

2. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида импорт қилинаётган товарлар, ишлар, хизматларга қўйилган қиймат солигини қўллаш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

3. Ўзбекистон Республикаси божхона органларининг гаровдан фойдаланиши тўғрисидаги низоми. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

4. Ер ости бойлиқларини геологик ўрганиш бўйича ишлар натижалари юзасидан ҳисоботларнинг мазмуни ва уларни расмийлаштиришга бўлган умумий талаблар тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

5. Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмаларни олиб кириш тартиби. (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишлаб чиқилган). *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тасдиқланган.*

6. Ўзбекистон Республикаси Давлат ер ресурслари бўйича қўмита органлари томонидан ўтказиладиган ерлардан фойдаланиш бўйича давлат назоратини ташкил этиш тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат ер ресурслари бўйича қўмита томонидан тасдиқланган.*

7. Лотерея билетларини сотишга қўйилган қиймат солигини солиш бўйича тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

8. Махсус давлат кредитларини хусусийлаштириш инвестиция фондалари томонидан қўллашнинг тартиби ва шартлари. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

9. Давлатнинг акциядорлик жағмаратларидаги ишончли вакили фаолиятига ҳақ тўлашнинг вақтинчалик тартиби. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

10. Ташқи иқтисодий фаолиятнинг товар номенклатурасини қўллаш бўйича йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

11. Прокат ишлаб чиқаришда хавфсизлик қондалари. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

12. Пулрат қўйишда ишлаб чиқариш хавфсизлик қондалари. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

13. Қора металллар парчалари ва чиқиндиларини тайёрлаш, қайта ишлашда хавфсизлик қондалари. *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

14. Хўжалик юритиш субъектларининг банк ҳисобварақларидан пул маблағларини ўчириш тартиби тўғрисидаги йўриқномага 3-сонли қўшимча. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*

15. Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатилган ходимларга муддатдан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисидаги низоми. *ЎзР Ижтимоий таъминот вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

16. Қимматбах қўғозлар бозорига нарқлар манипуляциясининг олдини олиш қондалари. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қўғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази томонидан тасдиқланган.*

17. Хусусийлаштириш инвестиция фондининг пул маблағларидан фойдаланиш ва фойдани тақсимлаш тартиби. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

18. Хусусийлаштириш инвестиция фондинларини акцияларини дастлабки тарқатишда аҳолига сотиш тартибини ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

19. Ўзбекистон Республикаси қизил ярим ой жағияти, Ўзбекистон театр арбоблари уюммаси, «Соғлом авлод учун» халқроқ хайрия жағмармаси, «Нуроний» жағмармаси корхоналарига қўйилган қиймат солиғи бўйича имтиёзларни қўллаш тўғрисидаги тушунтириш хати. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

20. 16 ёшгача болаларга бўлган оилаларга нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби бўйича услубий қўрсатмалар. *ЎзР Меҳнат вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

21. 16 ёшгача болаларга бўлган оилаларга нафақа тайинлаш ва тўлаш тартибининг белгиловчи амалдаги меъёрий ҳужжатларга қўшимча тушунтиришлар. *ЎзР Меҳнат вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

22. ҚМҚ қурилиш меъёрлари ва қондалари. «Қурилиш тугалланган объектларни фойдаланишга қабул қилиш. Ассени ҳолатлар». *ЎзР Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий-меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тақдим этилди.

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28

Бердақ таваллудининг 170 йиллигига

Бугун улуг қорақалпоқ шоири Бердақ Қарғабой ўғлининг таваллуд тоған куни. Шу муносабат билан Тошкентда иккита тадбир ўтказилди ва унда юртдошларимиз фаол қатнашдилар.

БИР КУННИНГ ИККИТА УЛКАН ТАДБИРИ



«қибфа»сини излашга уриндим. Бошқа рассомлар чизган портретларини, суратларини синчиқлаб томоша қилдим, у ҳақидаги мақола-ларни эринмай ўқиб чиқдим, олимлар билан суҳбатлашдим. Хуллас, тайёр бўлган бюст шахримизнинг собиқ Т. Шевченко ва Нукус кўчалари кешишган чорраҳадаги Бердақ хибонага ўрнатилди. Бугун унинг очилиш маросими белгиланган.

\*\*\*

Бюстнинг очилиш тантанасидан сўнг қатнашчилар ЎзФА Президиумига келиб мажлислар залидан жой оладилар. Бу ерда «Марказий Осиё халқлари адабиётида Бердақ ижодининг ўрни» мавзuida илмий-амалий конференция бўлиб ўтади. Унда ЎзФА мухбир аъзоси Б. Назаров, академик С. Камолов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Т. Қайнибергенов, Ўзбекистон халқ шоири И. Юсупов, филология фанлари доктори Н. Худойберганов ва бошқаларнинг Бердақ ижодининг турли қирраларини ёритишга бағишланган маърузалари конференция қатнашчиларига албатта манзур бўлади.

Г. ХУСАНОВА, «Халқ сўзи» мухбири.

Инсоннинг неча ёшга киргани, унинг кечирган ойлари, йиллари билан ўлчанадими, қилган ишлари билан ўлчанадими. Бу доншмандона гап ҳаётнинг неча чигиркларидан ўтган, ҳақиқат эканлиги ўз исботини тоған. Инсон умрининг ана шу андоза билан ўлчаниши ҳаётнинг қадричи оширади. Инсон фақат ўзи учун яшайди, атрофдагилар учун, жамият учун яшайди, деган ақида қарор топтиради.

Дарҳақиқат, инсоннинг қилган ишларига унга шуҳрат келтиради. Шуҳрат эса маънавий мукофотдир.

1- республика клиник касалхонаси қошидаги республика замбуруғлар ва протозо касалликлари илмий маркази директори, тиббиёт фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Россия Табиий фанлар академияси академиги Нозима Деҳқонхўжаева ана шундай шуҳратга сазовор бўлган аёл. Умрини илм-фанга бағишлаган бу ая билан суҳбатларга экансиз, унинг жасоратига, матонатига тан бермай иложингиз йўқ.

У пайтларда ёш, тиниб-тинчимас эдим. Институтда беш йилнинг уч йилида энг олий стипендияни олиб ўқиганман. 1957 йили фан номзоди, 1967 йили фан доктори, профессор илмий унвонларини олдим, — дея ҳикоя қилади Нозима ая. Биринчи илмий ишим лямбля бир хужайрали организ-

Тиббиётимиз заҳматкашлари

ҲАЁТ КАШФИЁТЛАРДАН ИБОРАТ

мларининг инсон танасига таъсири мавзусида бўлган. Лямбля инсон организмга таъсир қилмайди, деган дунёвий тушунчани йўққа чиқаришга, жигар, ўт пуфаги касалликларини шу лямбля чақиришини, айниқса, болалар организмга кучли таъсирини очиб берива фақ бўлдим. Бу осон кечмади, албатта. Билсиз, илмиши игна билан қўлдан қазигандай гап. Бу мавзу устида йигирма йил ишладим.



бир китобда йўқ. Мутахассисларнинг ҳам ҳеч бири бунинг нималигини айтиб беролмади.

Текшириш давом эттирилди. Бир йил ўтар-ўтмас, ўша қондан замбуруғ ўсиб чиқди. Уни ҳам ҳеч бир илмий даргоҳ аниқлаб беролмади. Бу замбуруғ қайси муҳитда яхши ўсишини аниқлаб, кўпайтиридик, ҳайвонларда синнаб кўрдик. Ана шундан кейин бу замбуруғ тананинг ҳамма жойида касаллик чақиришини аниқладик. Дунёда 52 хил замбуруғ бор, лекин биз аниқлаганимиз улардан фарқ қилади. Улар касаллик чақирмайди. Биздагиси эса жуда касаллик чақирувчан. Ду-

нёдаги ҳеч бир замбуруғ қон таначаларига жойлашиб урчий олмайди. Бу эса айнан қон таначаларига жойлашиб урчийди, қон хужайраларини ўлдирди. 1974 йилда шу замбуруғ аниқланган бўлса, 1991 йилда Нидерландияга махсус илмгоҳга юборилди. Бу янги замбуруғ, деб аниқлаб беришди. У Пецилломитея вариоти илзанишлари, тинмай қилган меҳнатлари қадрини тоғди, рағбат кўрди, албатта. «1- даражали Соғлом авлод» ордени ва Россия Табиий фанлар академиясининг Капица номидаги «Кашфиётлар» медали ва яна солиқли сақлашдаги хизматлари учун кумуш медалининг соҳиби бўлди.

Содда, самимий бу аёлнинг инсоний қиёфасини, ҳаёт йўлини кичик мақолада тўла ёритиб беришнинг иложи йўқ. Лекин шунга яна бир бор амин бўлдикки, ўзбек аёли мўъжизалар яратишга, ҳаёт сирларини очишга қодир.

Ўтай, у биринчи Зоминдан чиққани учун Зооинелла деб аталди. Ҳозир у дунё каталогига киритилган.

Кейин унинг киндик қонидан, она судитдан, тупроқдан чиққан турларини ҳам кашф қилдим. Унинг ирсиятини ўрганиб, манбаларини, даволаш йўллари тоғдим. 42 хилда, жумладан, ўпка касалликлари, нафас йўллари, соч тўқилиши, камқонлик, аллергия, тери касалликларини ҳар хил қўринишда чақиришини, юқумли хавfli касаллик эканини аниқладим. Ҳозиргача 20 минг бемор аниқланиб шифо тоғди. Бу иш устида ҳам 20 йил-

дан ортиқроқ ишладим. Бошида йўқ нарсага бош оғриғи қилманг деганлар кўп бўлди. Йўқ, бор нарса экан. Ҳозир ҳар бир тиббиёт ходими бундан хабардор бўлиши керак.

Нозима ая бугунга келиб 5 та тиббий кашфиётнинг муаллифи ҳисобланади. Дунёда бошқа 5 та тиббий кашфиёт муаллифи бўлган кишини эслаш қийин.

Нозима ая 400 дан ортиқ илмий ишлар муаллифи, шундан 200 таси чет тилларда чоп этилган. Унинг 15 нафар фан номзоди, 5 нафар докторликка номзод шогирдлар тайёрлаганига тасанно айтмоқ керак. Унинг ҳаёти кашфиётлардан иборат.

Аянинг 49 йил давомидаги заҳматли илмий изланишлари, тинмай қилган меҳнатлари қадрини тоғди, рағбат кўрди, албатта. «1- даражали Соғлом авлод» ордени ва Россия Табиий фанлар академиясининг Капица номидаги «Кашфиётлар» медали ва яна солиқли сақлашдаги хизматлари учун кумуш медалининг соҳиби бўлди.

Содда, самимий бу аёлнинг инсоний қиёфасини, ҳаёт йўлини кичик мақолада тўла ёритиб беришнинг иложи йўқ. Лекин шунга яна бир бор амин бўлдикки, ўзбек аёли мўъжизалар яратишга, ҳаёт сирларини очишга қодир.

Содда, самимий бу аёлнинг инсоний қиёфасини, ҳаёт йўлини кичик мақолада тўла ёритиб беришнинг иложи йўқ. Лекин шунга яна бир бор амин бўлдикки, ўзбек аёли мўъжизалар яратишга, ҳаёт сирларини очишга қодир.

Содда, самимий бу аёлнинг инсоний қиёфасини, ҳаёт йўлини кичик мақолада тўла ёритиб беришнинг иложи йўқ. Лекин шунга яна бир бор амин бўлдикки, ўзбек аёли мўъжизалар яратишга, ҳаёт сирларини очишга қодир.

Содда, самимий бу аёлнинг инсоний қиёфасини, ҳаёт йўлини кичик мақолада тўла ёритиб беришнинг иложи йўқ. Лекин шунга яна бир бор амин бўлдикки, ўзбек аёли мўъжизалар яратишга, ҳаёт сирларини очишга қодир.

О. РАҲИМОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайъати: М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), А. ЖАББОРОВ, С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁЕВ, И. ШОҒУЛОМОВ, Ҳ. ҲОШИМОВ.

Table with 2 columns: Section Name and Phone Number. Includes sections like БЎЛИМЛАР, Иктомий-сўсий ҳаёт, Хукук, Иқтисодий, Кишлоқ хўжалиги, Маънавият ва маърифат, Хатлар, Фан, солиқли сақлаш ва иқтисодий масалалар, Халқаро ҳаёт, Котибиат, Эълонлар.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001 Буюртма Г — 0608, 27517 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерда геральди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА. Навбатчи — О. РАҲАБОВ. Мусахҳиш — Ф. АРТУКМЕТОВА.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми 5 қўғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Булок Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилади — 22.05 1 2 3 4 5 6

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНГАН МУСОБАКА. Нукусда қорақалпоқ халқининг улур шоири Бердақ юбилейига бағишланган шахмат бўйича шахар биринчилиги бўлиб ўтди. Йигирма беш нафар кучли шахматчилар ўртасида Нукус автомобиль йўллари техникуми талабаси Бекниёз Жалменов биринчи ўринни эгаллади. А. ИСКАНДРОВ, ЎзА мухбири.

СИНОВНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПШИРДИЛАР. Фаргона вилояти божхона бошқармаси хузурида ташқи этилган божхона ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ўқуу курсида Фаргона, Андижон, Наманган, Навоий, Қашқадарё вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасидан юборилган 22 нафар божхона расмийлаштируви билан шугулланувчи мутахассислар 10 кун давомида малакаларини оширдилар. Қисқа вақт ичида вилоятнинг етакчи мутахассислари курс тингловчиларига амалда қўлланиб келинаётган божхона қонунчилиги ташқи иқтисодий фаолият билан шугулланувчи юридик ва жисмоний шахслар ўртасида божхона декларацияси ҳамда уни амалда қўллаш ҳақидаги қизикarli маърузалари билан қатнашдилар. Ўқуу курси якунида имтиҳон хайъати тингловчилардан синов қабул қилди ва мутахассислик аттестати бериш ҳақида Давлат божхона қўмитасига тавсия берилди. Зайнобиддин ЙИГИТАЛИЕВ, Фаргона вилояти божхона бошқармаси инспектори.

ҲОЛИБЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ! «ЎЗБЕКТЕНДЕРКОНСАЛТИНГ» АГЕНТЛИГИ. томонидан 1999 йилнинг 1-чорагида шакар келтириш учун танлов ўтказилди. Тендерларни мувофиқлаштириш ва ўтказиш бўйича комиссия қарори билан қуйидаги компаниялар ғолиб деб топилди: 1. ШК «Кало Холдинг» 2. ШК «Якубиан Интернейшнл» 3. ШК «Нью Йорк Центр Компани» 4. ШК «Табан Компани» 5. ҚК «Ўзбек и Табан Америка» 6. ШК «Нейшнл Электроникс» 7. ШК «Прожектс сервис» 8. МЧЖ «Андижон Истикбол» 9. Фирма «Патис Централ Эйша» 10. ШК «Вест Ленд АженералТрейдинг» 11. ҚК «Авлод» 12. ЖИЧУЧК «Шарбат Савдо» Қариш шахри.

Ташкилот пул ўтказиш йўли билан қуйидаги АВТОШИНАЛАРНИ сотади. 320x508 - 39.000 сўм, 260x508 - 24.500 сўм, 8,40x15 - 13.000 сўм. Манзилимиз: Тошкент ш., Пушкин кўчаси, 59, Ҳамид Олимжон м-си, «СредазНИИпроцветмет» биноси, 227 хона. Тел.: 137-11-47.

KIA AVELLA SECRET 1500 см. ҳажмли енгил автомобиллар ҳамда пул ўтказиш йўли билан қурилган хамиртуруш (Франция маҳсулоти) Сотилади. Тел.: (83712) 67-15-32; 67-16-25; 68-19-10.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ ФУНДАМЕНТАЛ ТАДҚИҚОТЛАР ФОНДИ. 1999 йил фундаментал тадқиқотлар соҳасидаги лойиҳалар танловини эълон қилади. Танловдан мақсад: фундаментал тадқиқотларни ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган янги ва ўзига хос ишларни қўллаб-қувватлашдан иборат. Танлов шартлари, лойиҳаларни топшириш ва расмийлаштириш қоидалари билан ФТДҚ, Фанлар Академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлигида танишиш мумкин. Танловда иштирок этиш учун аризалар 1999 йил 1 февралгача Ўзбекистон Республикаси ФТДҚ биносига ҳар куни (шанба ва яқшанбадан ташқари) соат 14.00 дан 17.30 гача қабул қилинади. Фонднинг почта манзили: 700017, Тошкент ш., Х. Сулаймонова кўчаси, 29-уй, «ФТФ танлови». Эълон қилинган мuddатдан кейин юборилган ёки қоғда бўйича расмийлаштирилмаган лойиҳалар танловга қўйилмайди. МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 139-15-40.

ҲУРМАТЛИ ЖАНОБЛАР! «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ-ХОЛДИНГ» компанияси. Сизларни 1998 йил 21-25 декабрь кунлари «ЎЗЭКСПОМАРКАЗ»да бўлиб ўтаётган «АГРОМАХСУЛОТ - 99» иккинчи халқаро ярмаркасига таклиф этади. Манзилимиз: Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 107. 4-сонли павильон, соат 10.00 дан 17.00 гача. Ярмаркада ҳолдинг компанияси корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар — турли хил хўл мева ҳамда сабзавотлар, мева-сабзавот консервалари, мева-сабзавот ва узум шарбатлари, қуюлтирилган шарбатлар, қурилган мева-сабзавот ва узум, ҳар хил узум винолари ва вино маҳсулотлари, шампан виноси, котьяк ва бальзамлар ҳамда бошқа хил маҳсулотлар намойиш этилади. Ярмаркада иштирок этиш орқали сиз корхона ва фирмалар билан келишилган нархларда бевосита шартномалар тузиш имкониятига эга бўласиз. Маълумотлар учун қуйидаги телефонларга мурожаат этишингиз мумкин: 144-11-34, факс: 144-39-47.

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси жамоаси Республика прокуратурасининг масъул ходими Х. Т. Ҳасанова акаси Ботир ҲАСАНОВнинг бевақт вафот этишига муносабати билан унинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

Меҳнат, аҳоли бандлиги ва иқтисодий муҳофазаси муаммоларини ўрганиш республика илмий маркази жамоаси илмий марказ кадрлар бўлими мудири Раъно Пулатовага оғзини Маншур ИСМОИЛОВнинг бевақт вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.